

Markéta Šichtařová: Politická blbost, či úmysl?

- CZ24 News | 20. května 2021

ČESKO: Podle průzkumů veřejného mínění v posledních letech kolísá podíl lidí, kteří si nepřejí přijmout euro, mezi 60-82 procenty. Patrně proto, že lidé si euro nepřejí, politici o euru básní čím dál houšť.

A tak jsme se nově dozvěděli od koalice STAN a Pirátů, že se prý po volbách zasadí o „snížení schodků veřejných financí“, a to prý skrze prosazení vstupu ČR do Mechanismu směnných kursů II, tedy systému ERM II, což je v podstatě první krok v procesu přijímání eura. Jakkak to míní? Nu, prý by se tím snížil úrok českého veřejného dluhu, což by prý zase vedlo ke snížení zadlužení.

Nápad příslušných vtipálků jest vážně revoluční a legrační. Někdo tu zjevně vůbec neví, co povídá. Tak mi tedy, pánové a dámy, piráti a pirátky, starostové a starostky, dovolte, abych vás vyvedla z omylu.

Jestlipak víte, kdy se začaly jednotlivým zemím eurozóny zhoršovat jejich veřejné finance? No já vím, že nevíte, protože kdybyste věděli, nemohli byste něco takového vyslovit. Tak tedy veřejné finance se začaly drtivě většině zemí (až na výjimky typu Německo) zhoršovat v okamžiku přijetí eura. A hádejte proč. No protože se tyhle země začaly snadněji dostávat k úvěrům. Takže se jim jednodušeji zadlužovalo. Nejzářnější případ jsou kolegové sousedé Slováci.

Zatímco ještě v roce 2008 kumulovaný deficit státních rozpočtů zemí eurozóny k HDP činil jen 2 %, v

roce 2009 vyskočil na 6,4 %, aby v roce 2010 nabobtnal až na 6,9 %. Stimulační balíčky určené k nastartování ekonomiky byly přitom ještě na dnešní korona-měřítku relativně malé. V roce 2009 činily 1,1 % HDP a v roce 2010 dosahovaly 0,8 %.

V roce 2009 se o největší stimul ekonomiky pokusilo Španělsko, a to ve výši 2,3 % HDP. Následováno bylo Rakouskem s balíčkem ve výši 1,8 % HDP. V roce 2010 nejvíc pomáhalo ekonomice Německo s výdaji ve výši 1,9 % HDP, opět následované Rakouskem s 1,8 % HDP. Tady všude byly vidět pokusy o různé více či méně efektivní podpory typu šrotovné.

Zhoršení fiskální pozice vlád se brzy projevilo ve zhoršení ratingů jednotlivých vlád. Nejprve byl zhoršen rating Řecku, a to hned 14. ledna 2009. Doslova pár dní nato snížily agentury rating Španělsku a Portugalsku. Irsku padl rating „až“ v březnu 2009. Nejhorší byla situace v Irsku a Řecku, kde byl deficit po tři roky po sobě dvouciferný a neměl se k poklesu.

Schodky státních rozpočtů se brzy začaly zrcadlit ve vládním dluhu. Nejhorší situace byla v Irsku, kde z 24 % v roce 2007 vyskočil dluh na 120 % v roce 2012. Řecký dluh taky nebyl žádná hitparáda, ale tam to bylo tradiční a nikoho to nepřekvapovalo. Ze 103 % v roce 2007 se tamní dluh vyšplhal na 172 % v roce 2011.

Zatímco před krizí dluh vlád zemí eurozóny měřený jako procento HDP klesal k 66 %, v následujících letech prudce roste a v roce 2011 se již dostal na 88 % HDP.

Vysoký dluh brzy začal být problémem. Všichni rychle pochopili, že dluh roste tak prudce, že to je neudržitelné, a něco se musí změnit. Dluh se stal největším strašákem vlád.

A teď vám prozradím veřejné tajemství: ano, eurozóna má opravdu nižší úrokové sazby než my s korunou. A víte proč? Světovým vládám a centrálním bankám jde o to maximálně snížit úrokové sazby, aby se předlužené země dokázaly dál úvěrovat. Neboli *aby si státy dokázaly dál půjčovat* za uměle nízké úrokové sazby na svůj chod, aby zombie firmy dál mohly existovat a nebankrotovaly a podporovaly tak zdání hospodářského růstu.

Neboli ECB zachraňuje bizarně nízkými úrokovými sazbami před bankrotem předlužené země, protože jim tím *umožňuje přístup k levným úvěrům*, ke kterým by se jinak nedostaly. Znovu si to dejme do kontextu s naivňoučným tvrzením pirátů a starostů, že podle nich nízké úroky sníží dluh. Jak vidno, pravý opak je pravdou – a ECB se tím dokonce vůbec netají. Čím nižší úroky, tím vyšší dluh.

Autor: Markéta Šichtarová

Zdroj: <https://sichtarova.blog.idnes.cz/>